

Zpráva ze zahraniční služební cesty do Berlína a Lipska

Místo:

DIN – Deutsches Institut für Normung e. V., Burggrafenstraße 6, Berlin
Zentrum für Bucherhaltung, Amazonstraße 4, Lipsko
Pal Preservation Academy , Kreuzstraße 12, Lipsko

Termín cesty:

4. – 5. března 2013

Účel cesty:

První setkání pracovní skupiny ISO/TC 46/WG 6 pro přípravu ISO normy Error:
Reference source not found

Účastník cesty:

Dr. Ing. Michal Ďurovič

Datum vyhotovení:

25. listopad 2013

Podpis ředitelky archivu: PhDr. Eva Drašarová, CSc., podepsáno elektronicky.

Zpráva:

Účelem služební cesty byla účast na prvním setkání pracovní skupiny ISO/TC 46/WG 6 pro přípravu mezinárodní ISO normy 18344 Error: Reference source not found. V současné době pracuje řada systémů a metod hromadného odkyselování převážné v Evropě a USA. Jednotlivá výzkumná pracoviště (včetně Národního archivu Praha) sice metody studují a testují, aby získaly dostatečné znalosti o technologiích, ale výsledky jsou mnohdy obtížně srovnatelné. Navíc pro archivy a knihovny, které nemají svůj vlastní konzervátorský výzkum nebo technologie a restaurátory, je orientace v nabídce služeb hromadného odkyselování velmi obtížná. Proto připravovaná norma by měla přesně definovat nejen parametry, kterých by mělo být odkyselením dosaženo (pH, alkalická rezerva, distribuce neutralizační látky, mechanickém vlastnosti atd.), ale také v této normě budou přesně popsány dva až tři typy papírů pro laboratorní testy (srovnání výsledků) a požadavky na průběžnou kontrolu samotného odkyselovacího procesu. Zákazník (archivy, knihovny) potom bude mít jistotu, že pokud dodavatel služby bude garantovat shodu s touto normou, je proces pro dokumenty vhodný a bez rizika.

Hlavní koordinátorkou celého projektu a předkladatelkou je Dr. Anna Haberditzl (Landesarchiv Baden-Württemberg, Institut für Erhaltung von Archiv- und Bibliotheksgut), německý normalizační institut DIN zastupuje Hans-Jörg Wiesner a pořadatelem schůzí je Dr. Sebastian Barteleit (Bundesarchiv Berlin).

První setkání pracovní skupiny WG 6 (working group) se uskutečnilo ve dnech 4. a 5. března 2013 v budově Německého normalizačního institutu v Berlíně. Setkání se zúčastnili odborníci ze 7 zemí :

Rakousko	Gerhard Banik Antje Potthast
Česká republika	Michal Durovic
Německo	Sebastian Barteleit (pořadatel schůzí TC 46/WG 6) Anna Haberditzl (hlavní vedoucí projektu) Hans-Jörg Wiesner (zástupce DIN)
Velká Británie	Barry Knight
Švédsko	Ingmar Fröjd Jonas Palm
Švýcarsko	Michael Ramin

USA James Burd

Na začátku prvního dne našeho jednání (4. března 2013) jsme se vzájemně představili a předkladatelka normy ISO 18344 a vedoucí projektu Anna Haberditzl nás podrobně seznámila s návrhem normy. Následovala podrobná diskuse nad jednotlivými paragrafy návrhu normy. Zcela zásadním problémem se jeví definování složení a hlavně výroba standardních papírů pro laboratorní testy. Dále byly probírány a diskutovány otázky výběru sledovaných mechanických vlastností (např. zda zařadit stanovení pevnosti v tahu po ohybu, což je metoda vyvinutá dr. Bansom a je používána především v Německu, nebo stanovení odolnosti v přehýbání dle MIT atd.), metodiky stanovení alkalické rezervy (stanovení bodu ekvivalence při titraci), testů umělého stárnutí vzorků a hranice nejvyšší přípustné hodnoty pH po odkyselení a další.

Druhý den jsme se z Berlína přemístili do Lipska, kde v současné době pracují dvě privátní společnosti nabízející archivům a knihovnám hromadné odkyselování (Zentrum für Bucherhaltung a Pal Preservation Academy). Obě pracoviště jsme měli možnost krátce navštívit a seznámili jsme se s používanými technologiemi. Především společnost Zentrum für Bucherhaltung dr. Manfreda Anderse je vůdčím výzkumným pracovištěm v oblasti hromadného odkyselování. V současné době společnost (ZFB) technologii využívající ethanolát hořečnatý a ethanolát titaničitý v hexymethylsiloxanu nahradila procesem ZFB:2. Tato technologie využívá jako odkyselovací látku směs nanočástic uhličitanu a oxidu hořečnatého, které jsou suspendovány v heptanu (tato metoda je v současné době testována v laboratořích Národního archivu Praha). Po obou exkurzích se členové pracovní skupiny vrátili do Berlína, kde jednání bylo zakončeno. Já jsem se z Lipska vrátil přímo do České republiky.

Další jednání pracovní skupiny v roce 2013 bylo naplánováno do Paříže (červen) a rakouského Tullnu (říjen). Na začátku roku 2014 pak proběhne další setkání v Berlíně.